

Kijktip: Waar gaat dit over?

Korte omschrijving werkvorm

Leerlingen beantwoorden een aantal kijkvragen over een filmpje van 'NOS op 3' dat u in de klas afspeelt. Zo krijgen ze zicht op de vraag waar het referendum over gaat en de mogelijke gevolgen van een grondwetswijziging in Turkije.

Leerdoelen

- Leerlingen weten waarover wordt gestemd (in Turkije zelf op 16 april 2017).
- Leerlingen weten wat de voorgestelde veranderingen in de Turkse grondwet zijn.
- Leerlingen kennen enkele argumenten van voor- en tegenstanders van de Turkse grondwetswijziging.

Filmpje

NOS op 3: Waar stemmen de Turken nou precies over? (4 april 2017)

<http://nos.nl/op3/artikel/2166532-waar-mogen-turkse-nederlanders-morgen-over-stemmen.html> (2.20 min.)

Benodigheden

- Voor iedere leerling een werkblad
- Internet en beamer

Duur

Ongeveer 15 minuten

Handleiding

1. Deel het werkblad met de kijkvragen uit. Geef de leerlingen even de tijd om de vragen in stilte te lezen.
2. Vertel de leerlingen dat het filmpje best snel gaat. Als u wilt kunt u het filmpje af en toe stop zetten om leerlingen de gelegenheid te geven de antwoorden te noteren. U kunt ook het filmpje een tweede keer afspelen en de leerlingen dan pas de vragen laten invullen. De meer evaluatieve slotvragen (vraag 11 en 12) zijn bedoeld voor na het filmpje.
3. Start het [filmpje](http://nos.nl/op3/artikel/2166532-waar-mogen-turkse-nederlanders-morgen-over-stemmen.html) (2.20 min.) en laat uw leerlingen de kijkvragen (1 t/m 10) maken.
4. Speel eventueel het filmpje nog een keer af. Laat de leerlingen de vragen 11 en 12 beantwoorden. Bespreek de vragen klassikaal na.

Tips:

- U kunt het filmpje inkorten door te stoppen bij minuut 1:35 (voor de Trias Politica in beeld komt).
- U kunt met uw leerlingen antwoord geven op twintig stellingen in de [Oy Danismani*](#). Hierdoor krijgen uw leerlingen een goed beeld van de inhoud van voorstellen voor de Grondwetswijzigingen. Bij iedere stelling laat u uw leerlingen stemmen door hand opsteken. U vult online het antwoord in dat uw leerlingen in meerderheid verkiezen.

Oy Danismani is de Turkse benaming voor een Nederlands exportproduct: de stemhulp. Een 'groep vrijwilligers' heeft een stemtool naar Nederlands voorbeeld gemaakt, om Turken (binnen en buiten Turkije) te helpen hun keuze te maken in het referendum over president Erdogans grondwetswijzigingen.

Vraag uw leerlingen na afloop wie 'ja' (EVET) en wie 'nee' (HAYIR) zou stemmen in dit referendum. Vraag uw leerlingen waarom zoveel Turken (zelfs in Nederland) Erdogan steunen.

Achtergrondinformatie

- Het referendum is in Turkije zelf op 16 april, in het buitenland hebben Turkse burgers al eerder mogen stemmen (in Nederland van 5 tot en met 9 april).
- Doe de kieswijzer <http://oydanismani.org/nl/enquete/> over het Turkse referendum op 16 april 2017 om uw leerlingen een beter beeld te geven van de inhoud van de grondwetswijzigingen.
- Omgaan met spanningen in de klas rondom Turkse campagne: <https://www.socialestabiliteit.nl/actueel/nieuws/2017/03/13/omgaan-met-spanningen-in-de-klas-rondom-turkse-campagne>, 13 maart 2017

Kijkvragen

1. Waarover wordt er gestemd op 16 april in Turkije?
Het referendum gaat over de manier waarop Turkije wordt _____ .
2. Daarvoor is een verandering nodig van de _____ .
3. Het komt er in het kort op neer dat de macht verschuift van het _____
naar de _____ .
4. Als een meerderheid 'ja' stemt, dan is Erdogan straks niet alleen staatshoofd en
partijleider, maar ook nog _____ .
5. De functie van _____ verdwijnt.
6. De president kan veel beslissingen zelf nemen, zonder toestemming van het
_____ .
7. Er komen ook andere veranderingen. Het parlement wordt voortaan om de _____ jaar
gekozen. Het parlement wordt groter en je kunt als parlementariër worden verkozen als je
_____ jaar of ouder bent.
8. De voorstanders van deze veranderingen denken dat Turkije de problemen in het land
beter aankan. Noem één van die problemen:

9. De tegenstanders van het plan vinden dat te veel macht in handen komt van één persoon.
Er is dan te weinig _____ op het bestuur van de staat.
10. Hoe lang kan Erdogan nog president blijven als hij een meerderheid voor dit plan krijgt?
Omcirkel het goede antwoord:
A Nog 5 jaar
B Nog 10 jaar
C Nog 12 jaar
D Nog 15 jaar
E Nog 20 jaar

Beantwoord deze vragen na afloop van het filmpje:

11. a) Noteer een argument waarom je vóór deze veranderingen zou willen stemmen.

- b) Noteer een argument waarom je tegen deze veranderingen zou willen stemmen.

12. Als jij zou mogen stemmen, stem je dan voor of tegen deze veranderingen? Licht je antwoord toe. Ik zou _____ de verandering van de Turkse grondwet stemmen, omdat/want: _____

Antwoordblad

1. Waarover wordt er gestemd op 16 april in Turkije?
Het referendum gaat over de manier waarop Turkije wordt **geregeerd**.
2. Daarvoor is een verandering nodig van de **(Turkse) grondwet**.
3. Het komt er in het kort op neer dat de macht verschuift van het **(Turkse) parlement** naar de **(Turkse) president (Erdogan)**.
4. Als een meerderheid 'ja' stemt, dan is Erdogan straks niet alleen staatshoofd en partijleider, maar ook nog **regeringsleider**.
5. De functie van **premier** verdwijnt.
6. De president kan veel beslissingen zelf nemen, zonder toestemming van het **parlement**.
7. Er komen ook andere veranderingen. De president wordt voortaan om de **5** jaar gekozen. Het parlement wordt groter en je kunt als parlementariër worden verkozen als je **18** jaar of ouder bent.
8. De voorstanders van deze veranderingen denken dat Turkije de problemen in het land beter aankan. Noem één van die problemen: **terreuraanslagen / mislukte staatsgreep**.
9. De tegenstanders van het plan vinden dat te veel macht in handen komt van één persoon. Er is dan te weinig **controle** op het bestuur van de staat.
10. Hoe lang kan Erdogan nog president blijven als hij een meerderheid voor dit plan krijgt?
C Nog 12 jaar.
11. a) Noteer een argument waarom je vóór deze veranderingen zou willen stemmen.
Voorbeelden van een goed antwoord:
De president kan effectiever optreden en dat zou de stabiliteit van Turkije kunnen verbeteren.
Turkije wordt regelmatig opgeschrikt door terrorisme. Een machtiger president kan hier snel en daadkrachtig op reageren.

b) Noteer een argument waarom je tegen deze veranderingen zou willen stemmen.
Voorbeelden van een goed antwoord:
De machtscheiding (Trias Politica) komt in gevaar, omdat Erdogan straks de helft van de leden van het hoogste rechtsorgaan (rechterlijke macht) mag benoemen. Ook mag hij ministers (uitvoerende macht) benoemen. Er zal te weinig (goede) controle zijn op de staat.
Op dit moment is er een noodtoestand afgekondigd in Turkije. Hierdoor krijgt het neekamp weinig ruimte om campagne te voeren. Veel mensen vinden het daarom geen goed moment om een referendum te houden over ingrijpende grondwetswijzigingen.